ក្រសួងយុត្តិធម៌
ផ្នែកសិទ្ធិពលរដ្ឋ

កិច្ចការពារនៃរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ ប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់រើសអើងចំពោះជនណាម្នាក់ដោយយោងនៅលើសញ្ជាតិដើមរបស់គេ

ចេញខែមេសា ឆ្នាំ២០០១

សេចក្តីផ្តើម

ច្បាប់សហព័ន្ធហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងចំពោះជនណាម្នាក់ ដោយយោងទៅលើសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ សាសនា ពិការភាព ភេទ ហើយនិងវណ្ណៈគ្រួសាររបស់គេ។ ច្បាប់ដែលហាមឃាត់មិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងចំពោះសញ្ជាតិដើមចាត់ទុកការប្រកាន់រើសអើងដែលយោងទៅលើ ប្រទេសកំណើត ពូជពង្ស វប្បធម៌ ឬភាសា ថាល្មើសនឹងច្បាប់។ នេះមានន័យថាគេមិនអាចរារាំងមិនឲ្យជនណាម្នាក់មានសិទ្ធិដូចមនុស្សឯទៀតនឹងធ្វើអ្វីមួយ ដោយសារខ្លួនគេឬគ្រួសាររបស់គេមកពីប្រទេសមួយទៀត ដោយមកពីគេមានឈ្មោះឬមានរបៀបនិយាយដោយឡែក(ដែលអាចសំគាល់ថា)ទាក់ទងនឹងក្រុមជាតិសាសន៍ណាមួយ ដោយមកពីគេចូលរួមក្នុងពិធីប្រពៃណី ខ្លះៗទាក់ទងនឹងក្រុមជាតិសាសន៍អ្វីមួយ ឬដោយមកពីគេរៀបការជាមួយឬទាក់ទងនឹងមនុស្សមានសញ្ជាតិដើមអ្វីមួយ។

ការិយាល័យសិទ្ធិមនុស្សនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ព្រួយបារម្ភថាអាចគ្មាននរណារាយការណ៍អំពីការប្រកាន់រើសអើងចំពោះសញ្ជាតិដើមនៅស.រ.អ.ដោយមកពីជនរងគ្រោះដោយការប្រកាន់រើសអើងមិនដឹងអំពីសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់ខ្លួន ឬអាចខ្លាចមិនហ៊ានតវ៉ានឹងរដ្ឋាភិបាល។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋ (Civil Rights Division) បានបង្កើតក្រុមទទួលភារៈកិច្ចខាងសញ្ជាតិដើមដើម្បីជួយពលរដ្ឋហើយនិងជនអន្តោប្រវេសន្ត ឲ្យយល់ហើយនិងចេះប្រើសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់គេឲ្យល្អប្រសើរឡើង។ បើអ្នកយល់ថាខ្លួនអ្នកឬអ្នកណាម្នាក់ដែលអ្នកស្គាល់ត្រូវគេប្រកាន់រើសអើងដោយមកពីសញ្ជាតិដើម ហើយចង់ដឹងថែមទៀតអំពីសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់អ្នក អ្នកគួរអានសៀវភៅតូចនេះ។

សៀវភៅតូចនេះពន្យល់អំពីច្បាប់ហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងដោយយោងទៅលើសញ្ជាតិដើមរបស់ជនណាម្នាក់ ហើយមានផ្តល់នូវឧទាហរណ៍ខ្លះៗផង។ អ្នកអាចរកព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋហើយនិងផ្នែកផ្សេងៗ(នៃការិយាល័យនេះ) តាមប្រព័ន្ធ Internet http:// www.usdoj.gov/crt. ។ អ្នកអាចទាក់ទងនឹងការិយាល័យនោះដើម្បីរាយការណ៍អំពីការតវ៉ារឿងប្រកាន់រើសអើងដូចមានពន្យល់ខាងក្រោមនេះស្រាប់។

ការដឹងយល់អំពីសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់អ្នក

ការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុវត្តច្បាប់សហព័ន្ធដែលហាមមិនឲ្យមាន ការប្រកាន់រើសអើងក្នុងវិស័យដូចតទៅ:

ការសិក្សាអប់រំ

ការងារ

(ការជួល/ទិញ) ផ្ទះសម្បែង

ការឲ្យខ្ចីប្រាក់

ការប្រើសេវាសាធារណៈ

ការអនុវត្តច្បាប់/ចរិយាខុសឆ្គងរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាល

ការបោះឆ្នោត

ការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋនៃក្រសួងយុត្តិធម៌នេះក៏អនុវត្តផងដែរនូវច្បាប់ដែលហាមមិនឲ្យមានការរើសអើងចំពោះវិកលភាព ការពារសិទ្ធិពលរដ្ឋរបស់មនុស្សដែល(គេព្យាបាល)នៅក្នុងមន្ទីរព្យាបាលវិកលចរិត(ជម្ងឺខួរក្បាល)ខ្លះៗ នៃរដ្ឋឬតំបន់ ហើយដាក់ឲ្យតុលាការកាត់ទោសនូវបទឧក្រិដ្ឋ ដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះដោយសារតែពូជសាសន៍ពណ៌សម្បុរ ឬសញ្ជាតិកំណើត។

នៅក្នុងករណីខ្លះ ការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋនៃក្រសួងយុត្តិធម៌នេះអាចនឹងជំពាក់ទាក់ទិនក្នុងរឿងនោះ តែនៅក្នុងករណីណាដែលមានការរើសអើង ជាប្រក្រតី ឬការប្រកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង មានន័យថាមានការរើសអើងដែលប្រព្រឹត្តធ្វើទៅជាងមួយផង ហើយជាមាត៌ាដែលគេប្រកាន់ធ្វើ ឬការប្រព្រឹត្តនូវអំពើរើសអើងម្តងហើយម្តងទៀត។

ការរំលោភទៅលើសិទ្ធិពលរដ្ឋថ្នាក់ឧក្រិដ្ឋ

* *យុវជនម្នាក់មានដើមកំណើតជាជនជាតិអាស៊ីខាងត្បូងត្រូវមនុស្សវាយដំពេលគាត់ចេញពីមើលការប្រគុំតន្ត្រីនៅបារលក់ស្រា។ អ្នកវាយដំគាត់ដែលជាសមាជិកក្រុមស្គិនហ៊ែត (skinhead) ស្រែកឲ្យយុវជននេះដោយប្រើពាក្យមើលងាយប្រមាថពូជសាសន៍នៅពេលដែលគេដាល់ហើយនឹងប្រើបំពង់ដែកវាយដំជនរងគ្រោះនោះរហូតទាល់តែសន្លប់នៅនឹងកន្លែងចតរថយន្តនៃបារលក់ស្រានោះ។*

* *នៅពេលប្រជុំក្រុមគូក្លុកក្លាន់ (Ku Klux Klan) សមាជិកក្រុមនេះប្រាប់ទៅសមាជិកដទៃទៀតថាជនជាតិម៉ិចស៊ិកូនិងជនជាតិព័រតូរីកូគួរទៅប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ។ ពួកគេដុតឈើឆ្កាង (ព្រះយេស៊ូ) ក្នុងទីលានមុខផ្ទះរបស់ប្ដីប្រពន្ធជាតិអេសប៉ាញ៉ុលមួយគូដើម្បីបន្លាចគេហើយបង្ខំឲ្យគេផ្លាស់ផ្ទះចេញពីសង្កាត់នោះទៅ។ មុនគេដុតឈើឆ្កាង(ព្រះយេស៊ូ)ចុងចោទបង្ហាញកាំភ្លើងហើយឲ្យកាំភ្លើងមួយទៀតទៅមិត្តរបស់គេម្នាក់ ក្នុងករណីប្ដីប្រពន្ធនោះមិនឲ្យពួកគេដុតឈើឆ្កាងនោះ។*

* *ក្រុមហ៊ុនអាមេរិកាំងមួយរកជួលអ្នកធ្វើការនៅក្នុងទីក្រុងតូចមួយនៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកូដោយសន្យាពួកគេថានឹងឲ្យការងារល្អ ហើយឲ្យប្រាក់បៀវត្សរ៍ច្រើន។ ក្រុមហ៊ុននោះបានលួចនាំជនជាតិម៉ិចស៊ិកូនោះដោយខុសច្បាប់ចូល ស.រ.អ. ដោយលាក់ក្នុងរថយន្តដឹកវត្ថុរាវ (tanker truck) ធំមួយ។ នៅពេលគេមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិក កម្មករទាំងនោះត្រូវគេគំរាមកំហែងថា បើពួកគេរត់ចោលរោងចក្ររបស់គេ នោះគេនឹងសម្លាប់ចោល។*

ផ្នែកខាងឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋ គេយកមនុស្សណាដែលត្រូវគេចោទថាបានប្រើកម្លាំង ឬអំពើឃោរឃៅដែលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ជនណាម្នាក់ដែលសហព័ន្ធការពារដោយយោងទៅលើសញ្ជាតិដើមរបស់គេ ទៅកាត់ទោស។ សិទ្ធិទាំងនោះមានជាអាទិ ខាងផ្នែក(ជួល/ទិញ)ផ្ទះ ការងារ ការអប់រំ ឬការប្រើសេវាសាធារណៈ។ លោកអ្នកអាចទាក់ទងនឹងផ្នែកខាងឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការិយាល័យសិទ្ធិពលរដ្ឋនេះតាមទូរស័ព្ទលេខ(២០២)៥១៤–៣២០៤ ឬសរសេរសំបុត្រដាក់អាសយដ្ឋាន: Criminal Section, P.O. Box 66018, Washington, D.C. 20035-6018.

សិទ្ធិវិស័យវិកលភាព

*	*ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងសុខភាព អេច-អិម-អូ (HMO) មួយ ដែលទទួលយកអ្នកជម្ងឺមានម៉េឌីកេដ(Medicaid) បាន ប្រាប់ទៅស្ត្រីអាមេរិកាំងមានដើមកំណើតជាម៉ិចស៊ិកូម្នាក់ដែលមានជម្ងឺសេរ៉េប្រាលប៉ាល់ស៊ី (cerebral palsy) ឲ្យមកជួបថ្ងៃក្រោយ ក៏ប៉ុន្តែនៅពេលនោះគេជួយមើលអ្នកជម្ងឺដទៃទៀតភ្លាមៗ។*

ឧទាហរណ៍នេះអាចចាត់ថាជាការរំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងដោយមកពីវិកលភាព ព្រមទាំងច្បាប់ដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងចំពោះសញ្ជាតិដើមរបស់គេ។ បើអ្នកយល់ថាអ្នករងគ្រោះដោយមកពីការប្រកាន់រើសអើងដោយអ្នកមានវិកលភាព អ្នកអាចនិងទូរស័ព្ទទៅផ្នែកសិទ្ធិវិស័យវិកលភាពលេខ(៨០០)៥១៤-០៣០១(មានសម្លេង)ឬ៨០០-៥១៤-០៣៨៣(TTY)។ អ្នកអាចសរសេរសំបុត្រក៏បាន ទៅអាសយដ្ឋាន: Disability Rights Section, P.O. Box 66738, Washington, D.C. 20035-6738.

ការសិក្សាអប់រំ

*	*ក្មេងម្នាក់មិនសូវចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស ក៏ប៉ុន្តែសាលារៀនដែលក្មេងនោះរៀនមិនផ្តល់ជំនួយដែលក្មេងស្រីនោះត្រូវការជាចាំបាច់ដើម្បីរៀនភាសាអង់គ្លេសហើយនិងមុខវិជ្ជាសិក្សាផ្សេងៗទៀត។*

*	*សាលារៀនមានកូនក្មេងជាតិហាយទីកាគច្រើនរៀនគ្មានបង្រៀនមុខវិជ្ជាសំរាប់សិស្សរៀនពូកែ (honors classes) ទេ។ សាលារៀនដទៃទៀតដែលគ្មានកូនសិស្សជាតិហាយទីច្រើនរៀនទេនោះ មានមុខវិជ្ជាសំរាប់សិស្សរៀនពូកែ ហើយនិងមុខវិជ្ជាសំរាប់សិក្សាជាន់ខ្ពស់ (advanced placement courses)។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់ថាជាការរំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងក្នុងវិស័យអប់រំដោយមកពីសញ្ជាតិដើមរបស់ជនណាម្នាក់ឡើយ។ ផ្នែកនៃការិយាល័យវិស័យសិទ្ធិអប់រំស្មើភាពគ្នា យកច្បាប់ទាំងនោះមកអនុវត្តនៅក្នុងសាលាបឋមសិក្សានិងមធ្យមសិក្សា ព្រមទាំងមហាវិទ្យាល័យនិងសាកលវិទ្យាល័យសាធារណៈ។ កិច្ចការនៃផ្នែកវិស័យអប់រំគឺដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការប្រកាន់រើសអើងក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់នៃការអប់រំ មានជាអាទិការចាត់ឲ្យសិស្សទៅរៀននៅសាលារៀននិងថ្នាក់រៀនផ្សេងៗ ការដឹកសិស្ស ការជួលនិងការចែកការឲ្យគ្រូបង្រៀននិងអ្នករដ្ឋបាលសាលារៀន ការចែកចាយធនធានសាលារៀននិង ការផ្តល់នូវកម្មវិធីអប់រំសំរាប់ជួយដល់កូនសិស្សណាដែលមិនសូវចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេសឲ្យរៀនភាសា

អង់គ្លេស។

បើអ្នកចង់ដាក់ពាក្យតវ៉ា ឬចង់បានព័ត៌មានថែមទៀតសូមទាក់ទងនិងផ្នែកអប់រំ ទូរស័ព្ទលេខ:(២០២) ៥១៤-៤០៩២ ឬសរសេរសំបុត្រទៅ: Educational Opportunities Section, P.O. Box 65958, Washington, D.C. 20035-5958.

ការងារធ្វើ

* *អ្នកចាត់ចែងការត្រួតអ្នកធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនដឹកនាំមួយបានប្រើពាក្យមើលងាយប្រមាថពូជសាសន៍(racial epithet) ជាញឹកញាប់ ចំពោះអ្នកធ្វើការពីព្រោះគ្រួសាររបស់គាត់មកពីប្រទេសអ៊ីរ៉ង់។ កាលពីអាទិត្យមុនទៅហ្វាយនាយគេបិទប្រកាសក្លែងក្លាយនៅលើក្តារបិទប្រកាសប្រាប់អ្នកធ្វើការទាំងអស់គ្នាថាកុំឲ្យជឿអ្នកធ្វើការរូបនោះពីព្រោះគាត់ជាភេរវជន។*

* *ស្ត្រីម្នាក់ដែលជាជនអន្តោប្រវេសន្តមកពីប្រទេសរុស្ស៊ីដាក់ពាក្យសុំធ្វើការធ្វើជាគណនេយ្យករ។ និយោជកអ្នកជួលមិនយកគាត់ឲ្យធ្វើការពីព្រោះគាត់និយាយភាសាអង់គ្លេសរបៀបបរទេស ទោះបីគាត់អាចធ្វើការបានតាមសេចក្តីត្រូវក្នុងកិច្ចការនោះក៏ដោយ។*

* *ក្រុមហ៊ុនធ្វើម្ហូបអាហារមួយតម្រូវឲ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំការងារធ្វើដែលទំនងដូចជាជនបរទេស ឬនិយាយមានសម្លេងដូចជនបរទេសឲ្យបង្ហាញនូវឯកសារអនុញ្ញាតិឲ្យគេធ្វើការមុននឹងក្រុមហ៊ុននេះអនុញ្ញាតិឲ្យគេបំពេញក្រដាសដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ។ ចំណែកឯជនស្បែកសកើតនៅ ស.រ.អ.ដែលដាក់ពាក្យសុំការងារធ្វើមិនត្រូវគេតម្រូវឲ្យបង្ហាញឯកសារអ្វីទេមុននឹងគេបំពេញក្រដាសដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោតក្រុមហ៊ុននេះពិនិត្យពិច័យឯកសាររបស់អ្នកធ្វើការជនជាតិមានដើមកំណើតផ្សេងៗយ៉ាងល្អិតល្អន់ ហើយគេទាត់ចោលច្រើនជាងឯកសារស្រដៀងគ្នារបស់អ្នកធ្វើការដែលមានដើមកំណើតជាជនជាតិស្បែកសកើតនៅស.រ.អ.ដាក់ស្នើ។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់ថាជាការរំលោភលើច្បាប់ដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងចំពោះអ្នកធ្វើការ ឬអ្នកដាក់ពាក្យសុំការងារធ្វើដោយមកពីសញ្ជាតិដើមរបស់ស្ត្រីឬបុរសនោះ។ នេះមានន័យថានិយោជកមិនអាចបំពត់(កាច់មនុស្ស) ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ បណ្តេញចោលលែងឲ្យធ្វើការ មិនព្រមជួល ឬមិនព្រមឲ្យឡើងបុណ្យស័ក្តិដោយមកពីសញ្ជាតិដើមរបស់ជនណាឡើយ។

បើអ្នកយល់ថានិយោជក អង្គការការងារ ឬទីភ្នាក់ងារជួយរកការឲ្យធ្វើណាប្រកាន់រើសអើងប្រឆាំងអ្នកដោយមកពីសញ្ជាតិដើមរបស់អ្នក សូមទាក់ទងនឹង:

Equal Employment Opportunity Commission
(800) 669-4000
(Employers with 15 or more employees)

Office of Special Counsel
(800) 255-7688
P.O. Box 27728
Washington, D.C.20038-7728.
(Employers with 4 to 14 employees)

Employment Litigation Section
(202) 514-3831
P.O. Box 65968
Washington, D.C. 20035-5968
(State or local government employer with a
pattern or practice of illegal discrimination)

បន្ថែមលើនេះទៀត និយោជកអាចរំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធដោយតម្រូវឲ្យ(អ្នកមកសុំការធ្វើ)បង្ហាញឯកសារអនុញ្ញាតិឲ្យមានសិទ្ធិធ្វើការអ្វីមួយដោយជាក់លាក់ ដូចជាប័ណ្ណហ្គ្រីនកាត (green card) ឬមិនព្រមទទួលយកឯកសារប្រភេទនេះ ដោយសារតែសញ្ជាតិដើមរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំការងារធ្វើតែប៉ុណ្ណោះ។ បើអ្នកចង់បានព័ត៌មានបន្ថែមទៀត ឬប្តឹងតវ៉ាសូមទាក់ទងនឹងការិយាល័យណែនាំពិសេសនៃក្រសួងតាមអាសយដ្ឋានខាងលើនេះឬលេខទូរស័ព្ទមិនគិតថ្លៃ។

(ការជួល/ទិញ)ផ្ទះសម្បែង

* *គ្រួសារមួយមានពូជសាសន៍ជាជនជាតិហាវ៉ៃ ដើររកជួលផ្ទះបន្ទប់នៅ។ អ្នកជួលផ្ទះប្រាប់គ្រួសារនោះថាគេគ្មានផ្ទះបន្ទប់នៅទំនេរជួលឲ្យទេ ថ្វីបើគេមានផ្ទះបន្ទប់នៅទំនេរ ហើយគេបានទាំងនាំបង្ហាញឲ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំជួលជាជនជាតិស្បែកសមើលផង។*

* *អ្នកលក់ដូរផ្ទះម្នាក់បង្ហាញឲ្យគ្រួសារមកពីប្រទេសអាមេរិកឡាទីនមើលតែផ្ទះណាដែលឋិតនៅក្នុងតំបន់ដែលជនជាតិអាមេរិកឡាទីននៅ ហើយមិនព្រមបង្ហាញឲ្យគ្រួសារនេះមើលផ្ទះដែលឋិតនៅក្នុងតំបន់ដែលជនស្បែកសរស់នៅ។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់បានថារំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធវិស័យការមានសិទ្ធិស្មើគ្នាវិស័យជួល/ទិញផ្ទះ។ ច្បាប់នោះហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងដោយមកពីសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទ សាសនា វិកលភាព ឬឋានៈគ្រួសារទេ(មានកូនក្មេងអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ) រស់នៅក្នុងផ្ទះ។ អ្នកតវ៉ាអំពីការប្រកាន់រើសអើងម្នាក់ៗអាចរាយការប្រាប់ទៅក្រសួង Housing and Urban Development ដោយហៅទូរស័ព្ទលេខ:(៨០០)៦៦៩-៩៧៧៧។ បើអ្នកយល់ថាមានការប្រកាន់រើសអើង ជាប្រក្រតី ឬការប្រកកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង សូមទាក់ទងនឹងDivision’s Housing and Civil Enforcement Section ទូរស័ព្ទលេខ(២០២)៥១៤-៤៧១៣។

ការឲ្យខ្ចីប្រាក់

* *ស្ត្រីជាតិអាមេរិកឡាទីនត្រូវគេយកការប្រាក់ហើយនិងថ្លៃឈ្នួលច្រើនជាងអ្នកមកខ្ចីដែលជាមនុស្សប្រុសស្បែកសដែលមានប្រវត្តិរឿងប្រាក់កាសដូចគ្នា ហើយដាក់ពាក្យខ្ចីប្រាក់ប្រភេទដូចគ្នាដែរ។*

ឧទាហរណ៍នេះអាចចាត់ថាជាការរំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើង ក្នុងការឲ្យខ្ចីប្រាក់ដោយមកពីសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទ សាសនា វិកលភាព ហើយនិងភាពនៅលីវឬមានប្តីប្រពន្ធ ឬដោយមកពីប្រាក់ចំណូលខ្លះបានមកពីជំនួយរបស់រដ្ឋរបស់ជនណាម្នាក់ឡើយ។ បើអ្នកយល់ថាអ្នកត្រូវគេមិនព្រមឲ្យខ្ចីប្រាក់ដោយមកពីសញ្ជាតិដើមឬមូលហេតុដែលច្បាប់ការពារ អ្នកអាចសុំឲ្យអ្នកឲ្យប្រាក់ខ្ចីពន្យល់អ្នកជាលាយល័ក្សអក្សរអំពីហេតុដែលគេមិនទទួលយកពាក្យសុំខ្ចីប្រាក់របស់អ្នក។

បើអ្នកខ្ចីប្រាក់នោះសំរាប់យកទៅទិញផ្ទះ សំរាប់កែលំអផ្ទះរបស់អ្នក ឬសំរាប់មូលហេតុផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងផ្ទះរបស់អ្នក អ្នកអាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ា

ជាមួយនឹងក្រសួង Department of Housing and Urban Development ទូរស័ព្ទលេខ:(៨០០)៦៦៩-៩៧៧៧។ បើអ្នកខ្ចីប្រាក់នោះសំរាប់គោលបំណងអ្វីផ្សេងទៀតក្រៅពីយកទៅទិញផ្ទះនៅ (ដូចជាខ្ចីប្រាក់យកទៅទិញរថយន្តជាដើម) អ្នកអាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ាឬមួយជាមួយផ្នែកខាងអនុវត្តច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីនិងច្បាប់ជួលផ្ទះ ឬមួយជាមួយនឹងទីភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យនៃក្រុមហ៊ុនឲ្យប្រាក់ខ្ចី។ បើការពិសោធន៍របស់អ្នកមានទាក់ទិននឹងការប្រកាន់រើសអើងជាប្រក្រតី ឬការប្រកកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង លោកអ្នកក៏អាចទាក់ទងនឹងផ្នែកខាងអនុវត្តច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីនិងច្បាប់ស្តីអំពីផ្ទះសម្បែង (Housing and Civil Enforcement Section) ទូរស័ព្ទលេខ(២០២)៥១៤-៤៧១៣ ដើម្បីទទួលយកព័ត៌មានថែមទៀតអំពីសិទ្ធិរបស់អ្នក ឬដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ា។

សេវាសាធារណៈ

* *នៅក្នុងភោជនីយដ្ឋាន ជនជាតិអាមេរិកាំងមានដើមកំណើតជាជនជាតិអាស៊ីចាំជាងមួយម៉ោងទំរាំមានអ្នកបំរើតុមកបំរើ ចំណែកឯភ្ញៀវជាជនជាតិស្បែកសនិងជាជនជាតិអាមេរិកឡាទីនត្រូវគេបំរើភ្លាម។*

* *អ្នកទេសចរណ៍ជាតិអាមេរិកាំងមានដើមកំណើតជាជនជាតិហាយទីដែលទៅសណ្ឋាគារ (ដើម្បីជួលបន្ទប់)ត្រូវគេប្រាប់ថាពួកគេត្រូវតែបង់ថ្លៃសណ្ឋាគារជាប្រាក់ មិនមែនប្រើប័ណ្ណខ្ចីប្រាក់ (credit card) ទេ ហើយត្រូវបង់ថ្លៃបន្ទប់ថ្លៃជាងភ្ញៀវដទៃទៀត ហើយគេមិនផ្តល់ឲ្យនូវរបស់ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ដូចអ្នកដទៃទៀតទេ ដូចជាកន្សែងជូតមុខនិងសាប៊ូជាដើម។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់បានថារំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធ ដែលហាមមិនឲ្យប្រកាន់រើសអើងដោយមកពីសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ឬសាសនានៅទីកន្លែងផ្តល់សេវាសាធារណៈ។ សេវាសាធារណៈមានជាអាទិ៍សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន ហើយនិងទីកន្លែងលេងកំសាន្ត។ បើលោកអ្នកយល់ថាមានគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យប្រើ ឬមិនឲ្យមានសិទ្ធិកំសាន្តសប្បាយស្មើភាពនឹងមនុស្សឯទៀតក្នុងសេវាសាធារណៈទាំងនោះ ហើយក្នុងករណីមានការប្រកាន់រើសអើងជាប្រក្រតី ឬការប្រកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង លោកអ្នកអាចទាក់ទងនឹងផ្នែកអនុវត្តច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីនិងច្បាប់ជួលផ្ទះ ទូរស័ព្ទលេខ(២០២)៥១៤-៤៧១៣។ លោកអ្នកក៏អាចសរសេរសំបុត្របានដែរទៅ:Housing and Civil Enforcement Section, P.O. Box 65998, Washington, D.C. 20035-5998.

កិរិយាមិនត្រឹមត្រូវរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាល

* *ភ្នាក់ងារនគរបាលបញ្ឈប់រថយន្តដែលបើកបរដោយជនជាតិអាមេរិកឡាទីនជានិច្ចជាកាល ក្នុងបទល្មើសនឹងច្បាប់ចរាចរណាមួយ ក៏ប៉ុន្តែមិនសូវបញ្ឈប់រថយន្តដែលបើកបរដោយជនស្បែកសទេក្នុងការល្មើសនឹងច្បាប់ចរាចរដូចគ្នា។*
* *ភ្នាក់ងារនគរបាលម្នាក់សួរសំនួរមនុស្សប្រុសម្នាក់ដែលមានដើមកំណើតជាជនជាតិវៀតណាមនៅតាមផ្លូវ។ ភ្នាក់ងារនគរបាលនេះខឹងសម្បានៅពេលដែលបុរសនោះមិនអាចឆ្លើយសំនួររបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលបានពីព្រោះគាត់មិនចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស។ ភ្នាក់ងារនគរបាលក៏ចាប់បុរសនោះក្នុងបទរំខានដល់ការស្ងប់ស្ងាត់សាធារណៈ។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់បានថាជាការរំលោភលើខនៃច្បាប់ស្តីអំពីការការពារស្មើភាពគ្នានៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃស.រ.អ.។ ឧទាហរណ៍ទាំងនេះក៏អាចចាត់បានដែរថាជាការរំលោភលើ ច្បាប់បង្ក្រាបឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយនិងច្បាប់ចែងអំពីសុវត្ថិភាពតាមផ្លូវថ្នល់ឆ្នាំ១៩៦៨។ ច្បាប់នេះហាមមិនឲ្យមានការរើសអើងដោយសារសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ សាសនា ឬភេទពីសំណាក់ក្រសួងនគរបាលដែលបានទទួលមូលធនតាមរយៈក្រសួងយុត្តិធម៌នៃស.រ.អ.។ ឧទាហរណ៍ទាំងនេះក៏អាចចាត់ថាជាការរំលោភលើ TitleVI នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៦៤ ចែងអំពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ ដែលហាមមិនឲ្យមានការប្រកាន់រើសអើងពីសំណាក់ទីភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ដែលបានទទួលជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុអ្វីមួយរបស់សហព័ន្ធ និងរាប់បញ្ចូលទាំងធនធានដែលរឹបអូសបានពីឧក្រិដ្ឋជន។

អ្នកអាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ានានាអំពីការប្រកាន់រើសអើងនិមួយៗជាមួយនឹងផ្នែកខាងការសម្របសម្រួលនិងត្រួតពិនិត្យសារជាថ្មី តាមអាសយដ្ឋាន P.O. Box 66560, Washington, D.C. 20035-6560 ឬទូរស័ព្ទផ្នែកខាងការសម្របសម្រួលនិងត្រួតពិនិត្យសារជាថ្មី (Coordination and Review Section) លេខ:១-៨៨៨-៨៤៨-៥៣០៦។

អ្នកក៏អាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ានានាអំពីការរើសអើងនិមួយៗជាមួយនិងការិយាល័យកម្មវិធីផ្នែកយុត្តិធម៌នៃការិយាល័យសំរាប់សិទ្ធិពលរដ្ឋ ការិយាល័យកម្មវិធីយុត្តិធម៌ ក្រសួងយុត្តិធម៌នៃ ស.រ.អ. មានអាសយដ្ឋាន Washington, D.C. 20531 ឬទូរស័ព្ទការិយាល័យកម្មវិធីផ្នែកយុត្តិធម៌ (Office of Justice Programs) លេខ(២០២)៣០៧-០៦៩០។

ផ្នែកខាងរឿងក្តីពិសេសស៊ើបអង្កេតហើយពិនិត្យរឿងក្តីអំពីការតវ៉ាថាក្រសួងនគរបាលប្រកាន់រើសអើង ជាប្រក្រតី ឬការប្រកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង ដោយសារសញ្ជាតិដើម។ បើអ្នកចង់ដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ាសូមទូរស័ព្ទផ្នែកខាងរឿងក្តីពិសេស

ទូរស័ព្ទលេខ (២០២) ៥១៤-៦២៥៥ ឬសរសេរសំបុត្រទៅ: Special Litigation Section, P.O. Box 66400, Washington, D.C. 20035-6400.

សិទ្ធិពលរដ្ឋរបស់មនុស្សចូលព្យាបាលក្នុង មន្ទីរព្យាបាលជម្ងឺផ្លូវចិត្ត

* *ពន្ធនាគារមិនបកប្រែភាសានៃសវនាការស្តីអំពីវិន័យរបស់អ្នកជាប់ឃុំឃាំងដែលមិនចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស។*

* *មន្ទីរពេទ្យវិកលចរិត(ជម្ងឺផ្លូវចិត្ត)របស់រដ្ឋគ្មានមធ្យោបាយផ្តល់ឲ្យនូវការព្យាបាលសំរាប់មនុស្សណាដែលមិនចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេស។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់ថាជាការរំលោភលើខនៃច្បាប់ស្តីអំពីការការពារស្មើភាពគ្នានៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃស.រ.អ.។ ផ្នែករឿងក្តីពិសេសអនុម័តិសិទ្ធិដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញផ្តល់ឲ្យមនុស្សដែលជាប់ឃុំឃាំងនៅក្នុងមន្ទីរព្យាបាលជម្ងឺផ្លូវចិត្តរបស់រដ្ឋឬរបស់រដ្ឋាភិបាលប្រចាំតំបន់ (local government) ដូចជាពន្ធនាគារ មន្ទីរឃុំឃាំង មន្ទីរអប់រំកែយុវជនយុវនារី មន្ទីរព្យាបាលជម្ងឺផ្លូវចិត្ត មន្ទីរព្យាបាលមនុស្សដែលមិនលូតលាស់ដូចធម្មតា ឬមន្ទីរព្យាបាលខាងវិកលទាំងប្រាជ្ញាទាំងចិត្ត ហើយនិងមន្ទីរព្យាបាលមនុស្សចាស់ជរា។ បើអ្នកជាអ្នករស់នៅក្នុងមន្ទីរព្យាបាលបែបនេះ ហើយអ្នកយល់ថាមានការប្រកាន់រើសអើងជាប្រក្រតី ឬការប្រកាន់ប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះតែម្តង ដោយសារសញ្ជាតិដើមរបស់លោកអ្នក សូមហៅទូរស័ព្ទទៅផ្នែកខាងរឿងក្តីពិសេសលេខ: (២០២)៥១៤-៦២៥៥។ អ្នកក៏អាចសរសេរផងដែរទៅ: Special Litigation Section, P.O. Box 66400, Washington, DC 20035-6400.

កម្មវិធីទទួលជំនួយពីសហព័ន្ធ

* *ទីភ្នាក់ងារខាងសង្គមកិច្ចប្រចាំតំបន់មិនផ្តល់ព័ត៌មានឬការហាត់ហ្វឹកហ្វឺនខាងការងារជាភាសាកូរ៉េឡើយ ទោះបីអ្នករស់នៅជិតខាងមួយភាគបួនចេះនិយាយតែភាសាកូរ៉េ។*

* *មន្ទីរពេទ្យនៅជិតព្រំប្រទល់រដ្ឋតិចសាសនិងប្រទេសម៉ិចស៊ិកូឲ្យភ្នាក់ងាររក្សាសន្តិសុខរបស់ខ្លួនស្លៀកពាក់ខោអាវដូចឯកសណ្ឋានរបស់ភ្នាក់ងារក្រសួងអន្តោប្រវេសន្តដើម្បីធ្វើឲ្យជនជាតិអាមេរិកឡាទីនខ្លាចមិនហ៊ានទៅព្យាបាលនៅក្នុងបន្ទប់សំរាប់ការព្យាបាលអាសន្ន។ អ្នកជម្ងឺជាតិអាមេរិកឡាទីនត្រូវបុគ្គលិកនៅមន្ទីរពេទ្យប្រាប់គេឲ្យយកអ្នកបកប្រែភាសាមកជាមួយគេ មុននឹងគ្រូពេទ្យអាចពិនិត្យមើលជម្ងឺរបស់គេបាន។*

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះអាចចាត់បានថាជាការរំលោភលើច្បាប់សហព័ន្ធដែលហាមមិនឲ្យមានការប្រកាន់រើសអើងដោយមកពីសញ្ជាតិដើម ពូជសាសន៍ ឬពណ៌សម្បុរពីសំណាក់ស្ថាប័នណាដែលទទួលមូលធនរបស់សហព័ន្ធ។ បើអ្នកយល់ថាមានការប្រកាន់រើសអើងចំពោះរូបអ្នកពីសំណាក់ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលរដ្ឋឬរដ្ឋាភិបាលតំបន់ឬអង្គការណាដែលទទួលមូលធនពីរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ លោកអ្នកអាចដាក់ពាក្យប្ដឹងតវ៉ាទៅ: Division's Coordination and Review Section ទូរស័ព្ទលេខ : (៨៨៨) ៨៤៨-៥៣០៦ ។ អ្នកក៏អាចសរសេរផងដែរទៅ : Coordination and Review Section, P.O. Box 66560, Washington, D.C. 20035-6560។ ផ្នែកសម្របសម្រួលហើយនិងពិនិត្យមើលឡើងវិញ(នេះ) និងបញ្ជូនពាក្យបណ្ដឹងបន្តទៅឲ្យទីភ្នាក់ងារសហព័ន្ធដែលផ្ដល់មូលធន (federal funding agency) ដែលទទួលខុសត្រូវជាបឋមខាងការអនុវត្តការហាមមិនឲ្យមានការប្រកាន់រើសអើងដែលទីភ្នាក់ងារទទួលជំនួយរបស់ខ្លួនត្រូវតែអនុវត្តតាម។

ការបោះឆ្នោត

* *ទោះបីមានសេចក្ដីស្នើសុំពីអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតនៅក្នុងសហគមយ៉ាងធំនៃជនដែលនិយាយភាសាអេស្ប៉ាញ៉ុលក៏ដោយក្រុមមន្ត្រីខាងការបោះឆ្នោតមិនព្រមផ្ដល់សម្ភារៈបោះឆ្នោត មានជាអាទិ៍ក្រដាសបំពេញចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតហើយនិងសំណាកឆ្នោតសរសេរជាភាសាអេស្ប៉ាញ៉ុល ឬក៏អនុញ្ញាតឲ្យជននិយាយភាសាអេស្ប៉ាញ៉ុលយកអ្នកបកប្រែភាសាចូលទៅក្នុងបន្ទប់បោះឆ្នោតជាមួយគេ។*

* *មន្ត្រីទទួលបន្ទុកខាងការបោះឆ្នោតម្នាក់តម្រូវឲ្យអ្នកបោះឆ្នោតមានស្បែកពណ៌ខ្មៅដែលនិយាយភាសាអង់គ្លេសរបៀបបរទេស ហើយដែលមានឈ្មោះនាមត្រកូលចម្លែក ឲ្យបង្ហាញភស្តុតាងពលរដ្ឋអាមេរិកាំង ក៏ប៉ុន្តែមិនបានតម្រូវឲ្យអ្នកបោះឆ្នោតមានស្បែកពណ៌សឲ្យបង្ហាញភស្តុតាងពលរដ្ឋអាមេរិកាំងទេ។*

ចរិយារបស់ក្រុមមន្ត្រីទទួលបន្ទុកខាងការបោះឆ្នោតអាចចាត់ថារំលោភច្បាប់សហព័ន្ធហាមមិនឲ្យមានការប្រកាន់រើសអើងក្នុងការបោះឆ្នោត។ ច្បាប់ខាងសិទ្ធិបោះឆ្នោតមិនបានហាមប្រាមចំៗចំពោះការប្រកាន់រើសអើងប្រឆាំងនិងសញ្ជាតិដើមទេ។ ក៏ប៉ុន្តែខនៃច្បាប់ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នោះចាត់ទុកជាការល្មើសនិងច្បាប់នូវការដាក់កំរិតឬការបដិសេធនូវសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ពលរដ្ឋណាម្នាក់មិនត្រឹមតែដោយមកពីពូជសាសន៍ឬពណ៌សម្បុរប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងដោយសារគេជាសមាជិកភាពនៃក្រុមជនភាគតិចដែលនិយាយភាសាអ្វីមួយផងដែរ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀតច្បាប់នេះក៏តម្រូវមណ្ឌលបោះឆ្នោតខ្លះៗឲ្យផ្ដល់សម្ភារៈហើយនិងជំនួយខាងភាសាទីទៃពីភាសាអង់គ្លេស។

បន្ថែមពីលើនេះទៀតផ្នែក២០៨នៃច្បាប់ចែងពីសិទ្ធិបោះឆ្នោត អនុញ្ញាតឲ្យអ្នកបោះឆ្នោតដែលត្រូវការជំនួយដោយមកពីការខ្វាក់ភ្នែក វិកលភាព ឬដោយមកពីមិនចេះអានអក្សរឬសរសេរអក្សរ យកអ្នកណាម្នាក់(លើកលែងតែនិយោជកដែលជួលគេធ្វើការឲ្យ ឬអ្នកតំណាងសហជីពកម្មករ) មកឲ្យជួយគេ។ នេះមានន័យថាអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតណាដែលត្រូវការឲ្យគេជួយអានសន្លឹកឆ្នោតជាភាសាអង់គ្លេសអាចនាំយកមិត្តឬសមាជិកគ្រួសារឲ្យបកប្រែភាសាឲ្យគេ។ នៅទីកន្លែងខ្លះក្រុមមន្ត្រីទទួលបន្ទុកខាងការបោះឆ្នោតត្រូវតែផ្តល់ព័តមានដូចជាក្រដាសចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតហើយនិងសន្លឹកឆ្នោតជាដើម សរសេរជាភាសាអ្វីមួយទីទៃពីភាសាអង់គ្លេស។ ចំណុចនេះរាប់បញ្ចូលទាំងអ្នកបកប្រែភាសាជាដើម ដើម្បីជួយអ្នកបោះឆ្នោតក្នុងការបោះឆ្នោត។

បើអ្នកយល់ថាអ្នកត្រូវគេប្រកាន់រើសអើងចំពោះលោកអ្នកក្នុងការបោះឆ្នោត ឬមិនព្រមផ្តល់ជំនួយក្នុងការបោះឆ្នោត លោកអ្នកអាចទាក់ទងនិង Division's Voting Section ទូរស័ព្ទលេខ:(៨០០)២៥៣–៣៩៣១។ អ្នកក៏អាចសរសេរផងដែរទៅ: Voting Section, P.O. Box 66128, Washington, DC 20035-6128.

ការកត់សំគាល់: ចំពោះបុគ្គលមានវិកលភាពឯកសារនេះនិងមានផ្តល់ជូនជាអក្សរសរសេរធំ។ ខ្សែអាត់ថតសម្លេង ថាសម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រ ហើយនិងអក្សរសំរាប់មនុស្សខ្វាក់។

ពេលអ្នកទូរស័ព្ទទៅការិយាល័យណាមួយដែលមានចុះផ្សាយនៅក្នុងសៀវភៅតូចស្តើងនេះ លោកអ្នកនិងឮចម្លើយជាភាសាអង់គ្លេស។ បើអ្នកត្រូវការអ្នកបកប្រែភាសាសូមប្រាប់អូប៉េរ៉ាទ័រ (operator) ថាតើលោកអ្នកនិយាយភាសាអ្វី។ អូប៉េរ៉ាទ័រនោះនិងឲ្យអ្នករង់ចាំនៅពេលដែលគេរកអ្នកបកប្រែជូន។ សូមកុំដាក់ទូរស័ព្ទចុះ។

អ្នកអាចចម្លងកូនសៀវភៅតូចស្តើងនេះបានដោយសេរី។

Federal Protections Against National Origin Discrimination

Cambodian

http://www.usdoj.gov/crt